

*Građani, javna uprava, lokalna samouprava:
jesu li mogući povjerenje, suradnja i potpora*
Institut za javnu upravu, Zagreb, 16. 2. 2017.

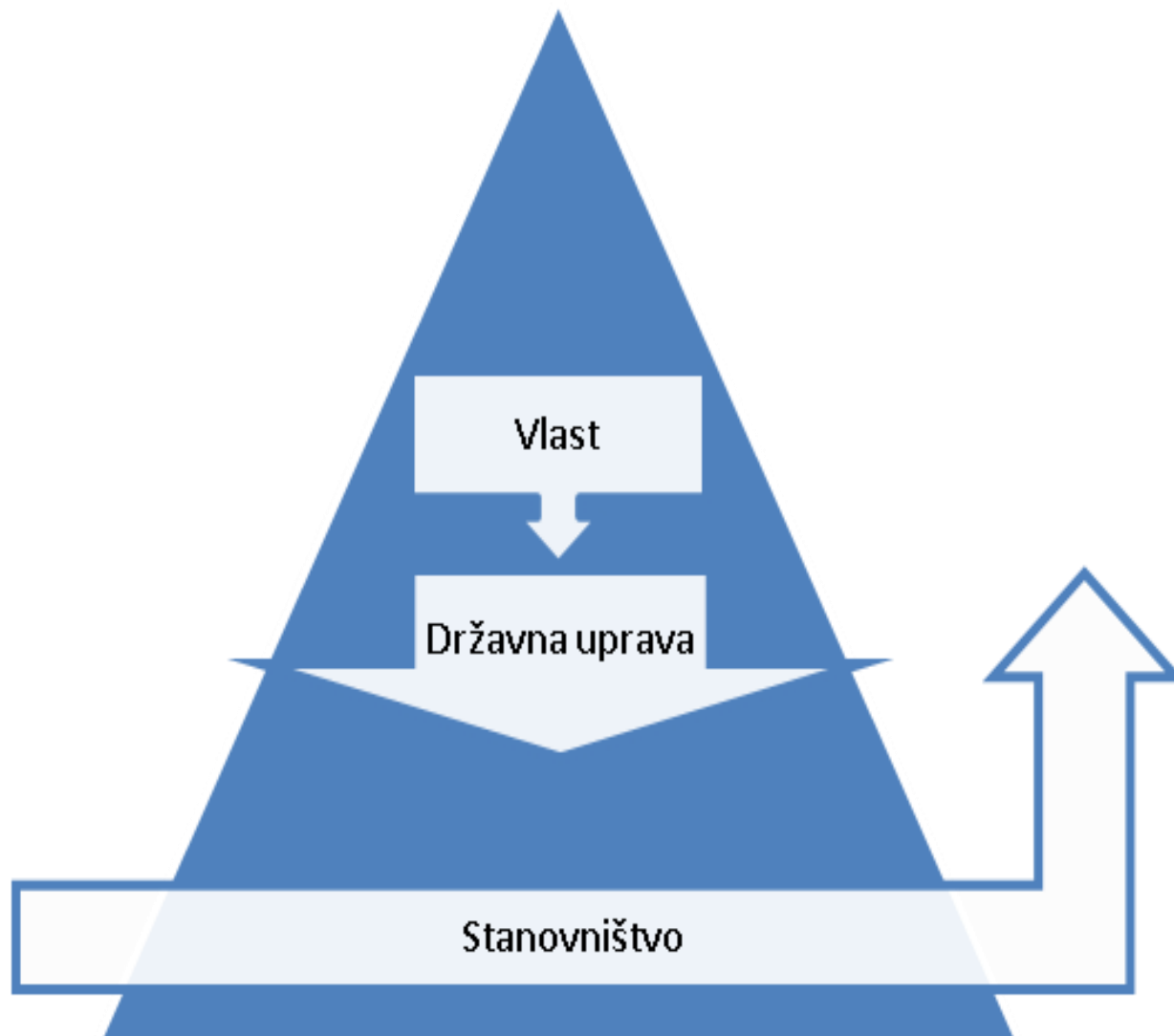
DEMOKRACIJA, DECENTRALIZACIJA, POVJERENJE GRAĐANA I PONOS JAVNIH SLUŽBENIKA

Prof. dr. sc. Ivan Koprić

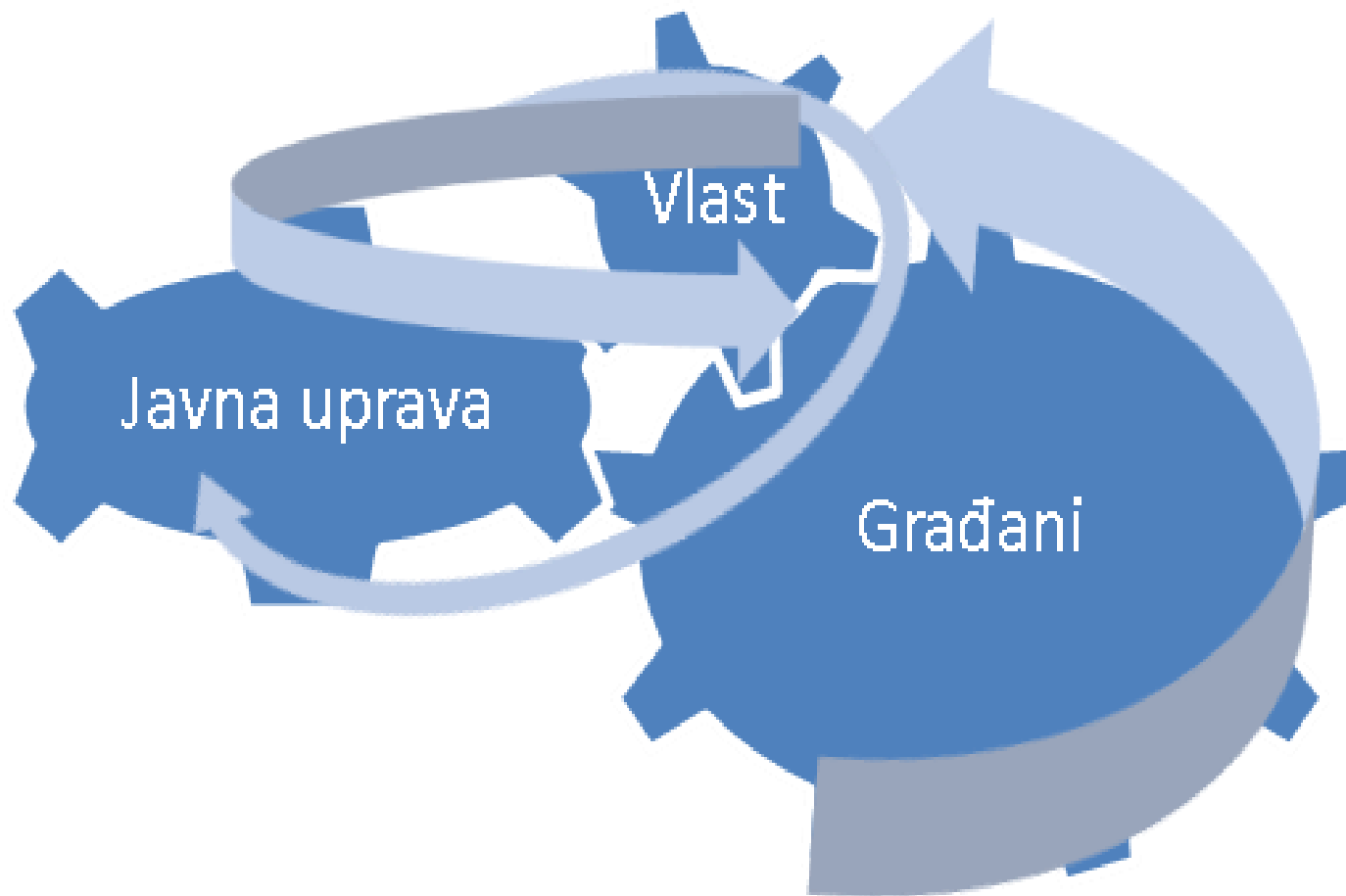
*Građani, javna uprava, lokalna samouprava:
jesu li mogući povjerenje, suradnja i potpora*
Institut za javnu upravu, Zagreb, 16. 2. 2017.

*Građani, javna uprava, lokalna samouprava:
jesu li mogući povjerenje, suradnja i potpora*
Institut za javnu upravu, Zagreb, 16. 2. 2017.

*Građani, javna uprava, lokalna samouprava:
jesu li mogući povjerenje, suradnja i potpora*
Institut za javnu upravu, Zagreb, 16. 2. 2017.

*Građani, javna uprava, lokalna samouprava:
jesu li mogući povjerenje, suradnja i potpora*
Institut za javnu upravu, Zagreb, 16. 2. 2017.

Uloge građana

- ❖ Podanik
- ❖ Izvor i politički nadzornik vlasti
- ❖ Suradnik uprave
- ❖ Korisnik javnih usluga bez naknade
- ❖ Potrošač javnih usluga po njihovoj realnoj cijeni
- ❖ Poduzetnik koji obavlja javne poslove i pruža usluge od općeg interesa, nabavlja robu i usluge, ulaze u javno-privatno partnerstvo, itd.

*Građani, javna uprava, lokalna samouprava:
jesu li mogući povjerenje, suradnja i potpora*
Institut za javnu upravu, Zagreb, 16. 2. 2017.

Demokracija

- Demokratski politički legitimitet – uvjerenje da je vlast opravdana od strane većine, a to postoji onda ako je vlast izabrana na prethodno propisan i od većine političkih aktera prihvaćen način + ako političko-upravni sustav djeluje u javnom interesu
- Brojni standardi demokratskih političkih izbora
- Ostali načini odlučivanja i utjecaja građana
- Tome odgovarajući odnos vlasti i uprave: efikasnost i lojalnost, uvažavanje profesionalizma i brige za javni interes
- Kritika javne uprave i političko-upravnog sustava od 1970-ih
 - birokracija i kriza legitimiteta
- Ulazna (procesna) i izlazna (učinkovitost) strana legitimiteta

*Građani, javna uprava, lokalna samouprava:
jesu li mogući povjerenje, suradnja i potpora*
Institut za javnu upravu, Zagreb, 16. 2. 2017.

Decentralizacija

- Upravna decentralizacija uključujući dekoncentraciju
- Politička decentralizacija koja stvara lokalnu i regionalnu samoupravu – temelj Europske povelje o lokalnoj samoupravi, zajedno s načelom supsidijarnosti
- Dio doktrine dobrog javnog upravljanja
- EU naglašava decentralizaciju i supsidijarnost kao važne komponente europskog upravljanja
- Decentralizacija poboljšava uvjete života u većim lokalnim jedinicama, napose gradovima
- Snaži politički legitimitet i omogućava sudjelovanje građana
- Novi mehanizmi lokalne demokracije bazirani na IKT

*Građani, javna uprava, lokalna samouprava:
jesu li mogući povjerenje, suradnja i potpora*
Institut za javnu upravu, Zagreb, 16. 2. 2017.

Moderni koncepti

- ❖ Opća humanizacija, individualizacija i osobni odnosi građana te nositelja vlasti i profesionalnih službenika
- ❖ Politički – niz novih kanala utjecaja, participacije, ovlašćivanja i jačanja
- ❖ Pravno – jačanje pozicije građana obavještavanjem, edukacijom, upravni ugovor umjesto akta, širenje pravne zaštite, nove institucije (ombudsman i drugi pravobranitelji, povjerenici, itd.)
- ❖ Oblici mrežne i horizontalne vladavine – behavioral PA: tradicionalna znanost o upravi i psihologija

*Građani, javna uprava, lokalna samouprava:
jesu li mogući povjerenje, suradnja i potpora*
Institut za javnu upravu, Zagreb, 16. 2. 2017.

Povjerenje građana

- Temeljni element demokratskog legitimiteta sustava
- Ako ga nema, vlast postaje nedemokratska i oslanja se na upravne organizacije koje imaju fizičku silu i moć
- Fluktuiru u vremenskom smislu, između zemalja (općenito, viši stupanj prema sjeveru i niži prema jugu Europe), unutar iste zemlje (različite jedinice, upravne službe, tijela)
- Bolje djelovanje i rezultati javne uprave (performance) – instrumentalna racionalnost – performance measurement
- Zastupljenost društveno poželjnih vrijednosti – vrijednosna racionalnost – public accountability
- Komunikacije, mediji, kritični za razinu povjerenja

*Građani, javna uprava, lokalna samouprava:
jesu li mogući povjerenje, suradnja i potpora*
Institut za javnu upravu, Zagreb, 16. 2. 2017.

Ponos službenika

- Igra prebacivanja krivnje započela je sredinom 1970-ih
- Okrivljeni službenici gube motivaciju za dobar rad
- Javna služba mora zadobiti dignitet i poštovanje, a odgovorni, učinkoviti i lojalni službenici koji paze na javni interes trebaju postati ponovno ponosni na služenje zajednici
- Bouckaert razlikuje: a) ponos javne službe (public service pride)
- b) ponos temeljen na misiji organizacije (mission pride; vatrogasci, učitelji, itd.)
- c) ponos vezan za obavljanje posla (task pride)
- Povjerenje građana i ponos službenika su komplementarni: povjerenje – odgovornost – uspješnost - ponos